

ВЕЧЕРНИЕ ВВ ВЕСТИ

13(3108),
3-9 апреля 2017 г.

ФЕМИДА
ПРИМЕРЯЕТ
ПОГОНЫ

стр 3

«ВОВЧА» АБОНПЛАТА
ЯК ПРИМУС
ПЛАТИТИ БІЛЬШЕ

стр 4

ДОЛГ ЯНУКОВИЧА:
РОССИЮ ЖДЕТ
ПИРРОВА ПОБЕДА?

стр 6

ШАХОВА ПАРТІЯ:

РОКІРОВА КУМІВ?

Екс-генпрокурора Віктора Шокіна доволі часто порівнювали з його попередником Віктором Пшонкою. Мовляв, вони схожі зовні, є тезками, навіть їхні прізвища співзвучні. Проте Шокіну такі порівняння навряд чи подобалися. Певне, йому більше до душі екс-генпрокурор Святослав Пискун. Чому? Бо саме Пискуну вдалося поновитися на посаді за рішенням суду! Отож минулого тижня стало відомо, що Віктор Шокін просить Вищий адміністративний суд визнати незаконним та скасувати указ президента щодо його звільнення, а також відповідну постанову Верховної Ради. Що це — відволікаючий маневр чи багатогодова партія?

ХТО СТАНЕ НАСТУПНИМ ГЕНПРОКУРОРОМ ТА ПРЕМ'ЄРОМ?

Експерт Українського інституту аналізу та менеджменту політики Микола Спіридонов розповідає, що вочевидь Віктор Шокін подав позов, коли отримав інформацію про шанс поновлення на посаді. Тож нині можна розглядати два варіанти розвитку подій.

«Петро Порошенко де-факто контролює усі суди в Україні. Тож якщо позов був погоджений із президентом, Шокіна дійсно можуть поновити на посаді. Тим більше прецеденти існують. Юрія Луценка, своєю чергою, відправлять на підвищення — віддадуть

йому прем'єрське крісло (хоча сам Луценко говорить, що не претендує на це. — Прим. авт.). Він же почесний кум, тож без посади його не залишать. Якщо навіть не прем'єрство, то щось точно знайдеться для нього.

Другий варіант, навпаки, передбачає, що президент не зовсім задоволений своїм кумом Юрієм Луценком. Тоді справа Шокіна (за інформацією ЗМІ, він теж є кумом президента. — Прим. авт.) триватиме довго. Сам же нинішній генпрокурор матиме на увазі, що він мусить бути поступливим і виконувати всі побажання президента», — пояснює експерт.

За словами Миколи Спіридонова, який би варіант не справдився, голо-

вна мета вже реалізована — відвернути увагу суспільства від важливих подій, розслідувань. І, найімовірніше, на нас знову чекає яскраве шоу.

«Багато хто говорить, що Шокіну за півроку виповниться 65 і він не зможе виконувати свої обов'язки в разі поновлення на посаді. Однак у нас ця норма виконується не надто скрупульозно. До прикладу, Микола Азаров у 2014-му теж не вписувався у вікові межі. До того ж треба зважати на те, що півроку в українській політиці — це величезний термін. У нас думають, як би день простояти і ніч протриматися», — говорить політолог.

(Закінчення на стор. 2)

ВСУКРАИНСКАЯ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

НАШ АДРЕС В ИНТЕРНЕТЕ: GAZETA.VV.COM

Рекомендованная цена
2 грн 30 коп.

ШАХОВА ПАРТІЯ: рокіровка кумів?

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Якщо припустити, що Юрій Луценко все ж очолить Кабмін, то що станеться з Володимиром Гройсманом? На думку Спіридонова, він і надалі залишиться почесним членом вінницької команди й вочевидь отримає якусь посаду.

«Насправді він мав служити таким собі громовідводом і всіляко відвертати увагу суспільства від відповідальності президента за провали в економіці. Та суспільство чудово розуміє, що де-факто у нас президентсько-парламентська, а не парламентсько-президентська країна, як визначено Конституцією. Тож за економічні негаразди має відповідати глава держави. Та й сам Гройсман зі своєю роллю управляється кепсько (щоб не сказати про повний провал). Хоча все ж треба віддати належне нинішньому очільникові уряду — він робив багато оригінальних заяв, майстерно лаявся, нахвалявся покказати, як керувати державою...

Але Луценко в цьому сенсі буде значно ефектнішим і яскравішим. Він у Генпрокуратурі працює в режимі піар-агентства! Тож вірогідність рокіровки є великою. Однак практичних результатів очікувати не варто — про це свідчить його перебування на посадах міністра МВС та генпрокурора», — аналізує експерт.

Також Микола Спіридонов не виключає, що потенційне призначення Луценка може бути пов'язане з дочасними парламентськими виборами.

«Партія влади накопичила доволі негативу, а сам Гройсман, як говорять політтехнологи, і зовсім «став токсичним». Тож потрібно провести хоч якісь декоративні зміни перед виборами до ВР. Змінивши прем'єра, можна сподіватися, що в інформаційному полі новий голова уряду буде ефектніший. Луценко — гарний шоумен», — констатує політолог.

I'LL BE BACK

Кандидат політичних наук, політолог Олексій Якубін зазначає,

що ми спостерігаємо нині багатоглибодову партію.

«Чому позов Шокіна з'явився саме тепер? На це існує кілька причин. По-перше, є зовнішній фактор. Усі пам'ятають, що звільнення тодішнього голови ГПУ вимагав віце-президент Джозеф Байден. Вашингтон погрожував ненаданням кредитів, допомоги, ускладненням стосунків, якщо цього не станеться. Але Байдена вже немає у Білому домі, тож цей чинник фактично зник. І Адміністрація президента має більше можливостей для політичного маневру.

Розглянемо внутрішньополітичний аспект: стосовно Луценка у Порошенка вже є своєрідна втома. І це попри те, що між ними дуже близькі стосунки. Річ у тім, що президент ревниво ставиться до потужної піар-активності голови ГПУ. Юрій Віталійович ледь не щотижня власноруч створює піар-приводи, будучи політиком на посаді генпрокурора», — констатує експерт.

Олексій Якубін нагадує, що давно говорять, ніби Луценко не проти спробувати себе в ролі кандидата в президенти, якщо Порошенко не висуватиметься на другий термін. Також він хоче сяде в крісло прем'єра. Тож у Адміністрації президента вочевидь є пересторога стосовно Луценка.

«Крім того, на Банковій розуміють, що нинішній генпрокурор не впорався зі своїми обов'язками. Навіть всередині ГПУ є опозиція до нього з боку частини працівників. Луценко робить багато заяв, але видає мало результатів. Зокрема,

він обіцяв підвищення зарплатні для своїх підлеглих, але цього не сталося.

Тож я вважаю, що позов Шокіна узгоджений із АП. А зміни політичного клімату роблять можливим його повернення до ГПУ. Прецеденти існують, та й доказова база є. Варто лишень довести факт кнопкодавства при його звільненні в Раді. Тоді Віктор Шокін може взятися за реформування відомства (на що Луценко не здатен) і підготовку наступника», — прогнозує Якубін.

Також політолог задається питанням, як, власне, сам Юрій Віталійович сприймає цю ситуацію.

«Гадаю, що політичний сигнал від Порошенка він уже вловив. А можливо, й сам розуміє, що не може дати раду своїй роботі. А тут з'явилася можливість красиво піти.

Водночас говорять, мовляв, Луценка поставлять замість Гройсмана. Для мене ця версія не є переконливою. Гройсман не віддасть свою посаду без бою. Якщо він тепер піде з Кабміну, це обернеться для нього політичним крахом.

Та президентові доведеться підсолодити Луценкові пілюлю й дати якусь посаду. Водночас міністр МВС Арсен Аваков нізащо не поступиться кріслом. Можливо, Луценкові запропонують бути силовим віце-прем'єром», — підсумував політолог.

Анна СПІВАК

**ПОЗОВ ШОКІНА УЗГОДЖЕНИЙ ІЗ АП.
А ЗМІНИ ПОЛІТИЧНОГО КЛІМАТУ РОБЛЯТЬ
МОЖЛИВИМ ЙОГО ПОВЕРНЕННЯ У ГПУ.
ПРЕЦЕДЕНТИ ІСНУЮТЬ,
ТА Й ДОКАЗОВА БАЗА Є. ВАРТО ЛИШЕНЬ
ДОВЕСТИ ФАКТ КНОПКОДАВСТВА**

Електронний Армагеддон

Закінчується друга хвиля електронного декларування. Проте досі суспільство не побачило реальних результатів цієї реформи. Жоден високопосадовець-корупціонер не відповів перед законом. Натомість влада вирішила натиснути на антикорупційні громадські організації, які завдають їй чимало клопоту.

Так, до Закону «Про запобігання корупції» президент Петро Порошенко запропонував внести правки щодо звільнення військових від подання е-деклараций. Ця ініціатива була цілком логічною, адже на фронті нашим захисникам не до формальностей. Але згодом у законопроекті з'явилася безліч правок, які не мають жодного стосунку до основної теми! Наприклад, представники так званої більшості проголосували за те, щоб громадські організації, які займаються антикорупційною діяльністю, звітували перед державою. Цей крок обурив не лише громадськість, а й Захід.

Водночас триває справжня битва між НАЗК та Мінюстом. Міністерство навіть ініціювало законопроект, який би передбачав перезавантаження Нацагентства. Усе це наводить на думку, що почалося згорання бутафорської реформи.

ТИСК І ПОМСТА

Олег Саакян, політолог, голова Єдиного координаційного центру «Донбас», констатує, що прийняття таких правок до Закону

«Про запобігання корупції» є тиском і помстою громадянському суспільству.

«Чому президент, незважаючи на критику Заходу, все ж підписав закон? З одного боку, він не міг цього не зробити, адже основні правки стосувалися звільнення військових від подання е-деклараций. І якби Порошенко ветував документ, то 160 тисяч захисників могли б порушити закон. З іншого боку, глава держави не повинен був підписувати, бо правки, які протягнули, стали елементом тиску на антикорупційні громадські організації. І найголовніше те, що за них голосувала так звана пропрезидентська більшість!» — зауважує експерт.

Олег Саакян пояснює, що громадські активісти, на відміну від держслужбовців, не мають доступу до державних коштів. Тому вони звітують перед тими, хто виділяє гроші на їхню діяльність, а не перед державою.

На думку політолога, насправді влада намагалася дискредитувати громадських діячів, укріпити в суспільстві думку, що вони також нечисті на руку, тому не мають морального права на викривання корупціонерів. Проте під тиском громадськості та

наших західних партнерів правки все ж доведеться переглянути.

«Якщо говорити про постійні конфлікти між НАЗК та Мінюстом, то, чесно кажучи, якби само Нацагентство з запобігання корупції працювало як годинник, це б не давало владі підстав критикувати його. А так з'являється поле для політичних торгів та маніпуляцій», — підкреслює Саакян.

СТРАХ І ПРЕВЕНТИВНИЙ УДАР

Президент громадської організації «Центр досліджень політичних цінностей» Олесь Доній нагадує, що е-декларування запровадили в Україні під впливом європейських структур, які вимагали прозорості та боротьби з корупцією.

«Натомість з'ясувалося, що е-декларування може стати інструментом тиску. Для боротьби з опозицією владі потрібне накопичення інформації, щоб потім через підконтрольні медіа використовувати її проти опонентів. Саме тому виникла ідея, щоб свої доходи декларували представники антикорупційних громадських організацій. Європейські партнери, які завжди виступають за прозорість, цього разу категорично зазначили, що в нинішніх умовах ці правки спрямовані проти демократії. Тож це такий собі превентивний удар влади проти потенційної опозиції.

Порошенко чітко прямує шляхом Путіна, який для нього є взірцем у побудові владної вертикалі. Президенту потрібно дискредиту-

вати всіх опонентів, ослабити їх. Відповідно кожен, хто наважиться критикувати нинішню владу, сам стане об'єктом критики.

Не треба забувати, що ми живемо в авторитарній державі, в якій парламент не є самостійним. Усі рішення приймаються на вулиці Банковій. І єдиним на сьогодні елементом тиску на АП залишається західне суспільство. Тільки Захід здатен примушувати Порошенка змінювати рішення. Але чим ближчими є президентські вибори, тим більше президент боїться. Тому існує ймовірність перетворення Порошенка на такого собі Лукашенка-ізгою, який чхатиме на будь-яку думку. Головне — втримати владу», — аналізує політолог.

Олесь Доній зазначає, що за скандалом між НАЗК та Мінюстом криється банальна причина — хтось просто претендує на крісло керівника агентства.

«Нині в оточенні президента все більше осіб хочуть додаткових посад, коштів, можливостей. І їм потрібно час від часу це давати», — пояснює експерт.

Також політолог звертає увагу на те, що досі ми не бачимо жодних ані політичних, ані кримінальних наслідків запровадження е-декларування. І чим більше долучатиметься декларантів, тим картина ставатиме ще нечіткішою. Влада робить це навмисне, щоб розосередити увагу суспільства і карати своїх опонентів.

Яна ДЖУНГАРОВА

Верховный главнокомандующий предпочитает не быть отцом солдатам. Потому что когда в гражданских судах выносятся обвинительные вердикты бойцам добровольческих батальонов или представителям рядового и младшего офицерского состава, президент молчит. Но как только Павлоградский районный суд Днепропетровской области приговорил генерала Назарова к семи годам лишения свободы по делу о крушении Ил-76, сбитого в июне 2014-го боевиками под Луганском, гарант разбушевался. По мнению Порошенко, действия командиров в боевой обстановке должны оценивать не гражданские, а военные эксперты. Так из-за одного генерала могут быть реанимированы военные суды в стране, где ведется АТО, а не война.

ДЕЛО С ГЕНЕРАЛЬСКОЙ ЗВЕЗДОЙ

Решение Павлоградского суда по Назарову действительно беспрецедентно. Впервые высший военный чиновник должен отбыть наказание за то, что его действия и бездействие привели к гибели 49 человек в результате падения Ил-76 под Луганском, который боевики обстреляли из зенитно-ракетных комплексов. Генерал знал о том, что транспорт может быть обстрелян, но послал экипаж и пассажиров десантников на верную гибель. Однако после оглашения приговора Назаров не был взят под стражу, а преспокойно отправился домой. Также он до сих пор не лишен воинского звания, как того требует Фемида, доказав вину военнослужащего.

Военный эксперт Олег Жданов рассказал «ВВ», что, согласно процедуре, звание «генерал» присваивается офицеру приказом министра обороны и указом президента. Соответственно, если вина генерала доказана в суде, после вынесения приговора Верховный главнокомандующий и глава оборонного ведомства обязаны лишить человека, дискредитирующего Вооруженные силы, воинского звания.

Ан нет. Президент, а вслед за ним и министр обороны Степан Полторак, наоборот, решили выступить в роли адвокатов генерала Назарова. Гарант Конституции, по совместительству являющийся инициатором и вдохновителем судебной реформы в Украине, говорит о том, что военных должны судить специализированные суды,

Фемида примеряет погоны

СПРАВКА «ВВ»

18 ноября 2014 года Генпрокуратура выдвинула обвинение в служебной халатности первому заместителю руководителя Антитеррористической операции и заместителю начальника Генерального штаба генерал-майору Виктору Назарову.

В обвинительном акте указано, что в результате неудовлетворительного отношения к службе генерал-майором Назаровым не была обеспечена надлежащая изоляция аэродрома в городе Луганск для принятия самолетов транспортной авиации, а также не обеспечена их защита от поражения наземными огневыми средствами противника. Не была пресечена деятельность

незаконных вооруженных формирований возле аэродрома, что привело к совершению террористического акта. В результате погибли 49 военнослужащих ВСУ и уничтожен самолет Ил-76 МД, из-за чего государству был нанесен ущерб на общую сумму 28,7 млн грн.

При этом, как отметили представители гособвинения, в штаб АТО было направлено несколько сообщений от СБУ и правоохранителей о том, что рядом с аэропортом в Луганске разместились группы сепаратистов, вооруженные ПЗРК. Однако Назаров после получения информации о террористической угрозе никаких мер реагирования не предпринял.

упоминания о которых в его стратегии вообще не было.

Заместитель председателя Центра политико-правовых реформ Роман Куйбида удивлен реакцией Порошенко: «Фактически дело Назарова выиграла военная прокуратура, представлявшая обвинение в суде. Она была восстановлена по инициативе президента в 2014 году. Поэтому обвинять гражданский суд, который вынес приговор генералу по результатам деятельности военной прокуратуры, как минимум нелогично».

Поскольку дело Назарова еще не оспаривалось и фактически нет доказательств того, что первая инстанция вынесла несправедливое решение, заявление Порошенко о необходимости создать военные суды может быть расценено как давление на тех служителей Фемиды, которые будут рассматривать апелляцию.

«Идея реанимации военных судов надуманна. Если же президент недоволен приговором генералу, он может воспользоваться своим конституционным правом о помиловании», — добавил Куйбида в комментарии «ВВ».

Руководитель общественной инициативы «Правое дело», военный эксперт Дмитрий Снегирев опровергает один из месседжей президента о том, что решения гражданских судов относительно военнослужащих нанесут

удар по обороноспособности нашей страны. Наоборот, такие приговоры, по мнению эксперта, цементируют Вооруженные силы, ведь в армии будут понимать, что генерал-самодур не отдаст преступных приказов занять во что бы то ни стало высоту или укрепление.

«В стране создан прецедент, что высшее должностное лицо будет нести ответственность за свои решения. Банковская, предлагая создать военные

суды, хочет не допустить, чтобы Назарова посадили. Она сделает все возможное, чтобы на стадии апелляции с генерала была снята вина. В противном случае вслед за приговором Назарову должны лишиться должностей Муженко и Полторак. А там не за горами и лишение полномочий первого лица государства посредством принятия закона об импичменте», — пояснил Снегирев «ВВ».

Олег Жданов считает, что если Назарова не спасут от тюрьмы, он были ликвидированы приказом бывшего президента Януковича. В свое время Венецианская комиссия также рекомендовала нашей стране отказаться от специализированных военных судов.

СТРОВОЙМ ШАГОМ — В ПРОШЛОЕ

15 военных судов, которые функционировали в Украине до 2010 года,

ЕСЛИ ВОЕННЫЕ СУДЫ БУДУТ ВОЗВРАЩЕНЫ, ЭТО ОТБРОСИТ УКРАИНУ МИНИМУМ НА ДЕСЯТОК ЛЕТ НАЗАД. И ТАКАЯ ПОЗИЦИЯ ПОРОШЕНКО СВИДЕТЕЛЬСТВУЕТ О ТОМ, ЧТО ОН ГОТОВ ЗАГНАТЬ СТРАНУ В ТОТАЛИТАРИЗМ

ванными в материальном плане, чем их коллеги без погон. Им присваивали воинские звания, и они во многом зависели от Министерства обороны», — добавил он.

В свою очередь Олег Жданов выразил уверенность, что дробить судебную систему на узкопрофильные инстанции глупо. Тогда, по логике, нужно создавать отдельные суды для сотрудников СБУ, НАБУ, полицейских и пр. Если Порошенко все же реанимирует военные суды, придется не только закладывать в госбюджет дополнительные расходы, но и заново обучать специалистов (то есть в вузах должны появиться соответствующие кафедры), а также выделять из судопроизводства все статьи, которые могут быть связаны с военнослужащими и выполнением ими своих обязанностей. Но сколько бы стараний при этом ни прилагали, военный суд никогда не будет открытым, а его решения — абсолютно беспристрастными.

«Это будет уход от справедливо-го правосудия. Ведь оказывать давление на военного проще простого, начиная от карьерного роста, оканчивая предоставлением жилья», — уточнил эксперт.

Дмитрий Снегирев подтверждает, что существует больше рычагов воздействия как на служителя Фемиды в погонах, так и на участников процесса.

«Если военные суды будут возвращены, это отбросит Украину минимум на десяток лет назад. И такая позиция Порошенко свидетельствует о том, что он готов загнать страну в тоталитаризм», — подчеркнул эксперт.

Олег Жданов констатировал, что если бы Порошенко признал войну и ввел бы военное положение, в разговорах о спецсудах не было бы нужды. Ведь, согласно закону о ВП, на территории, где оно введено, вступила бы юрисдикция военно-полевого трибунала, который, к счастью или сожалению, является

необходимым атрибутом любой войны. Именно трибунал рассматривает дисциплинарные нарушения, случаи мародерства, военные преступления, ту же халатность, которая была инкриминирована Назарову. У этой инстанции широкий спектр наказания, вплоть до расстрела, который хоть и считается негуманной нормой, но применялся даже американской Нацгвардией в Новом Орлеане по отношению к мародерам, орудовавшим в разрушенных ураганом «Катрина» домах.

«Украину приучают к полумерам, постепенно превращая страну в гибридное государство. Военного положения по факту нет, хотя в действие ввели 12 нормативных актов из 25 пунктов ВП. Так мы получили гибридную АТО, а теперь получим и гибридные военные суды», — подытожил военный эксперт.

Алена ПОТАЕВА

ЕВРОПЕЙСКИЙ СУД ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА В ОДНОМ ИЗ ДЕЛ ГРАЖДАН ПРОТИВ УКРАИНЫ ПОДЧЕРКНУЛ, ЧТО ВОЕННЫЕ СУДЫ НЕ СООТВЕТСТВУЮТ КРИТЕРИЯМ НЕЗАВИСИМОСТИ. ПОЭТОМУ РЕАНИМАЦИЯ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ ИНСТАНЦИЙ, КОТОРЫЕ БЫ РАССМАТРИВАЛИ СОВЕРШЕННЫЕ ВОЕННОСЛУЖАЩИМИ ПРЕСТУПЛЕНИЯ, НЕЦЕЛЕСООБРАЗНА

Європейська курява навколо OPAL

НАК «Нафтогаз України» звернулася із позовом до Європейського суду справедливості про оскарження рішення Європейської комісії, яке суттєво збільшило загрузку газопроводу OPAL та обсяги прокачки газу «Північним потоком». Раніше позивачем у цій справі виступила польська PGNiG.

Безпрецедентне рішення Єврокомісії стало можливе внаслідок гри «Газпрому» та зацікавлених у російському паливі європейських лобістів. Внаслідок цього знизилася обсяги транзиту блакитного палива через українську ГТС. Та найголовніше, поставлений під сумнів європейський принцип: закон один для всіх.

Таке рішення Єврокомісія винесла ще торік 28 жовтня. Чому ж Україна досі робила тільки політичні заяви щодо неприпустимості таких дій, і лише тепер «Нафтогаз» вирішив подати позов?

Михайло Гончар, президент Центру глобалістики «Стратегія XXI», пояснив **«ВВ»**, що Україна хоч і приєдналася до Третього енергетичного пакета ЄС, але процедура для нашої країни дещо ускладнена, оскільки вона не є членом Європейської співдружності. Через це «Нафтогаз» не зміг виступити спільно з польським державним регулятором, який спрямував свій позов наприкінці грудня і за яким Євросуд виніс тимчасове рішення про припинення дії документа Єврокомісії. Причому навіть для Варшави це лише тимчасовий перепочинок, адже кінцевої ухвали невідомо коли очікувати.

Як констатував експерт, підготовку судового позову затримало й те, що Україна не мала доступу до повного пакета документів. Але навіть Польща, яка є країною ЄС, також мала обмежений доступ до рішення Єврокомісії щодо OPAL!

«Це безпрецедентне євробеззаконня, коли компанія з країни — члена ЄС не може ознайомитися з всіма документами», — підкреслив Гончар.

За його словами, Єврокомісія обґрунтувала такі свої дії тим, що оприлюднення всього тексту начебто було б порушенням конкурентних позицій третьої сторони — «Газпрому».

«Цей прецедент показав, що і європейський закон — як дишло, бо Єврокомісія порушила свої багаторічні принципи», — зазначив експерт.

Тепер Україна доводитиме у Європейському суді, що рішення ЄК суперечить директиві ЄС 2009/73 та не сприяє посиленню конкуренції, створює загрозу безпеці транзиту Україною до інших східноєвропейських країн, а також ефективному функціонуванню внутрішнього ринку ЄС та Енергетичного співтовариства, оскільки посилює домінування «Газпрому» та пов'язаних із ним компаній.

Кінцевою метою є повернення статусу щодо використання потужностей OPAL до 50%.

«Може, закон і не є досконалим, проте він повинен виконуватися. І якщо Єврокомісія зробила виняток, то такі прецеденти можуть виникати й надалі. І ситуація з OPAL ризикує повторитися, наприклад, у рішенні щодо «Північного потоку-2», будівництво якого лобіює Німеччина, нині найавторитетніша у євроінституціях», — додав Михайло Гончар.

Важко сказати, як довго триватиме цей процес для України. Експерт вважає, що Єврокомісія або спробує знайти формулу, яка б частково задовольнила всі сторони, або, якщо це буде неможливо, спробує красиво вийти з гри. А суд врешті-решт винесе рішення про повернення використання потужностей OPAL до 50%.

Арина МАРТОВА

Бійся Вовка, який говорить про зниження ціни на газ для населення! Після гучних заяв голови НКРЕКП зазвичай суми в платіжках зростають. Так сталося і цього разу. Регулятор прийняв постанову, яка запроваджує щомісячну абонплату за послуги транспортування і розподілу блакитного палива, назвавши її платою за потужність. Це призведе до того, що з 1 квітня більшості споживачів доведеться сплачувати за газ на 40–120 грн більше.

РОЗДІЛЯЙ І БАГАТІЙ

Логіка постанови НКРЕКП, яку було прийнято 28 березня, проста. Регулятор відокремив від ціни на газ для населення вартість послуги на розподіл та транспортування ресурсу, яка, за даними Нацкомісії, сягає 13% від тарифу. Казуїстика постанови полягає у тому, що газ як товар справді стає дешевшим.

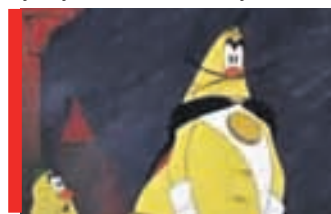
Нині встановлена постановою Кабміну №315 від 2016 року ціна природного газу становить 6879 грн за тисячу кубометрів. Ця сума містить, зокрема, 219 грн за транспортування палива по ГТС і 513,7 грн — за розподіл ресурсу. Тепер ці 732,7 грн вилучать із загального тарифу на газ для споживачів. Відповідно вартість самого ресурсу становитиме трохи більше 6000 грн.

Проте вилучену суму українцям не подарують — вона перетвориться на окремий платіж за обслуговування труб, якими постачається блакитне паливо. До нього увійдуть тарифи на послуги за транспортування ресурсу та його розподіл.

За словами експерта з питань енергетики Андрія Геруса, ця абонплата надходитиме на окремий рахунок облгазу, і компанія зможе розпоряджатися цими коштами на власний розсуд.

«Тобто облгази отримуватимуть абонплату в будь-якому разі, ні копійки з неї не піде НАК «Нафтогазу» як плата за блакитне паливо, навіть якщо населення заборгує за його споживання», — констатував Герус у коментарі **«ВВ»**.

Експерт із енергетичних питань Юрій Корольчук підрахував, що на відокремленні плати за транспортування та розподіл газу облгази України загалом додатково отримають 6–7 млрд грн щороку. Він висловив **«ВВ»** думку, що механізм субсидій, який запусти-

У СЕРЕДНЬОМУ ПО КРАЇНІ СПОЖИВАЧАМ ДОВЕДЕТЬСЯ ПЛАТИТИ ЗА ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ ПРИРОДНОГО ГАЗУ В 4–8 РАЗІВ БІЛЬШЕ

ла влада, зашкодив облгазам. Тож живі гроші їм не завадять. Тепер абонплата піде на підняття зарплат співробітникам чи на вирішення нагальних питань.

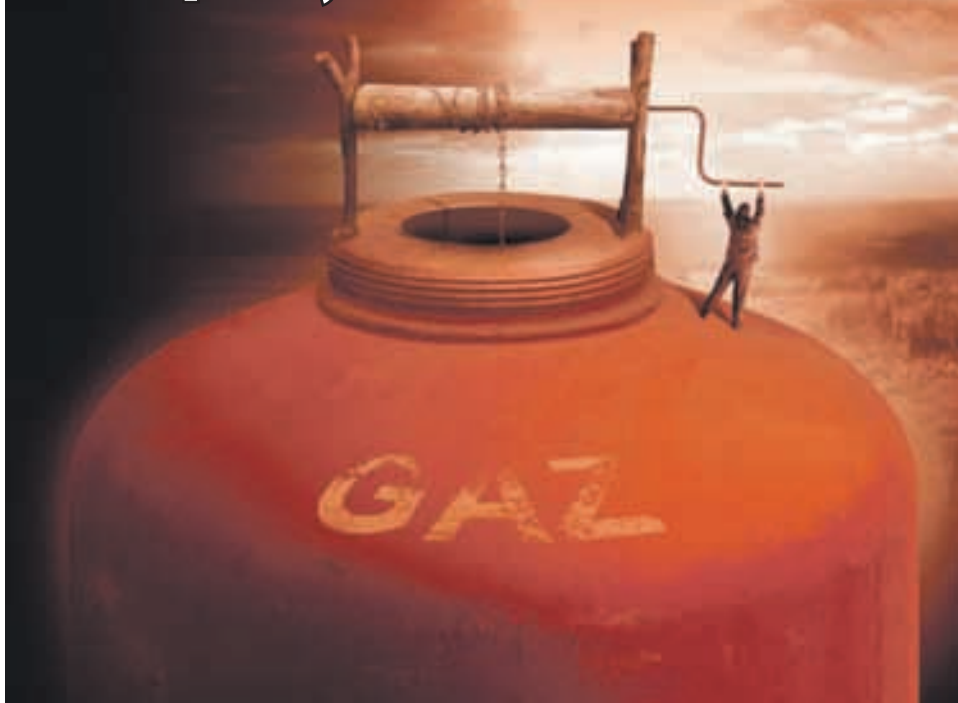
ГОТУЙТЕ ГРОШИКИ!

Слід очікувати, що в середньому тарифи на транспортування газу та його розподіл зростуть.

Галузевий експерт, заступник начальника департаменту енергоефективності НАК «Нафтогаз України» Олексій Хабатюк підрахував, що в середньому по Україні споживачам доведеться платити за цю послугу у 4–8 разів більше, адже кожний облгаз нараховуватиме свою абонплату.

Юрій Корольчук додає, що найбільчше запровадження абонплати вдарить по мешканцях Закарпатської області, де повністю відмовилися від централізованого опалення

«ВОВЧА» АБОНПЛАТА ЯК ПРИМУС ПЛАТИТИ БІЛЬШЕ

НА ВІДОКРЕМЛЕННІ ПЛАТИ ЗА ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ ВІД ПЛАТИ ЗА СПОЖИТИЙ ГАЗ ОБЛГАЗИ УКРАЇНИ ЗАГАЛОМ ДОДАТКОВО ОТРИМАЮТЬ 6–7 МЛРД ГРН ЩОРОКУ

в багатоповерхівках на користь автономного. Андрій Герус підрахував, що середній чек за газ для закарпатців збільшиться на 90–120 грн, зокрема для жителів Ужгорода — на всі 150–250 грн.

За словами Андрія Геруса, власникам невеликих квартир із газовими плитами, де обсяги споживання газу, відповідно до потужностей лічильників, є незначними, доведеться додатково вигрібати з кишень 40–80 грн щомісяця. Проте для тих мешканців, чий будинок чи квартира не обладнані індивідуальними пристроями обліку газу, абонплата, на думку експерта, буде ще вищою.

вважають, що абонплата визначатиметься за усередненим показником. І якщо Юрій Корольчук переконали, що відтак абонплата не буде надто високою, то Андрій Герус у цьому питанні дотримується протилежної думки: сума, мовляв, буде тотожною тій, яку нараховують мешканцям, у яких немає індивідуальних приладів обліку.

Проте є категорія щасливчиків, на яких запровадження абонплати майже не поширяться. Це мешканці великих приватних будинків, де газ використовується для приготування їжі, підігріву води та опалення. Тобто чим більше вони споживатимуть ресурсу, тим меншою загалом буде для них плата за блакитне паливо.

Здавалося б, це умови, продиктовані ринком, проте в нашій країні ринку немає, стверджують експерти. На їхню думку, як би в НКРЕКП не запевняли, що запровадження абонплати дозволить з'явитися іншим гравцям, цього не станеться. Найближчими роками єдиним постачальником блакитного палива залишатиметься «Нафтогаз».

Тоді навіщо запроваджувати абонплату, прикриваючись нормами чинних законів та вимогами європейських партнерів? За словами Андрія Геруса, єдиним реальним поясненням є бажання здерти з населення ще більше, а також підготувати живими грошима облгази.

Своєю чергою Юрій Корольчук вбачає у цьому кроці намагання влади стимулювати українців відмовлятися від індивідуального опалення і знову переходити на центральне. Більші обсяги використання газу населенням служитимуть підстраховкою для нашої ГТС на випадок, коли в 2019-му обсяги транспортування газу скоротяться через спливання терміну дії транзитного контракту між Україною та РФ.

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

Від квітня людям, які страждають на серцево-судинні захворювання, астму та діабет другого типу, обіцяють повністю або частково компенсувати вартість ліків. Із двомісячним запізненням у нас стартує програма «Доступні ліки». На жаль, чиновники так і не встигли належно підготуватися до запровадження такої необхідної для українців платформи. Зокрема, не створений електронний реєстр пацієнтів, не уніфіковані згідно з міжнародними стандартами клінічні протоколи лікування і немає органу, який би курував цей процес.

Щоб отримати препарати за програмою «Доступні ліки», потрібно звернутися до лікаря, який має виписати рецепт на спеціальному бланку. У ньому буде вказаний не препарат, а міжнародна непатентована назва активної діючої речовини.

Загалом для трьох захворювань виділений 21 такий дженерик. Для серцево-судинних захворювань це амлодипін, ателолол, верапаміл, гідрохлортiazид, спіронолактон, фуросемід, дигоксин, еналаприл, ізосорбід динітрат, карведілол, клопидогрель, метопролол, нітроглицерин, симвастатин, бісопролол.

Для бронхіальної астми: беклометазон, будесонід, сальбутамол.

Для діабету другого типу: метформін, гліклазид.

«Усі ці препарати відповідають базовому переліку Всесвітньої організації з охорони здоров'я», — зауважує «ВВ» виконавчий директор Благодійного фонду «Пацієнти України» Ольга Стефанишина.

Із рецептом пацієнт йде до аптеки, але не до будь-якої. Участь у цій програмі візьмуть ті аптечні заклади, які підпишуть угоди з місцевими органами влади. А безкоштовно можна буде отримати лише той препарат, який містить найдешевший дженерик. У випадку, якщо пацієнт захоче купити дорожчі ліки з тією самою діючою речовиною, різницю доведеться доплатити. Але, своєю чергою, обирати можна буде серед обмеженого кола ліків, вартість яких не перевищує так звану медіану цін

Дешеві ліки — в мишоловці

фармацевтичному ринку. Тобто це завідомо проблемна основа.

По-друге, це відкриває можливість для масових зловживань, зокрема на рівні аптек. Так, базові ліки за певною категорією захворювань можуть спеціально вилучати з аптечних мереж, щоб пропонувати людям дорожчі препарати з доплатою.

Зауважимо, на запровадження програми «Доступні ліки» протягом цього року в МОЗ обіцяють виділити 500 млн гривень. На думку директора Аптечної професійної асоціації України Володимира Руденка, ця сума покриє не більше як 40% потреб українців у безкоштовних ліках від серцево-судинних захворювань, астми та діабету другого типу.

«У 2015–2016 роках за вказаними діючими речовинами люди придбали ліків на суму 1,3–1,5 млн грн. За мінімальними цінами, які задекларувало МОЗ, нині потрібно близько 900 млн грн. Так, лунають обіцянки, що кошти виділятимуть додатково. Але виникає сумнів, чи будуть мотивовані аптеки за обмеженого фінансування брати участь у програмі реімбурсації? Бо ми вже маємо негативний досвід попередніх років, коли в деяких регіонах запустили пілотну програму компенсації коштів хворим на гіпертонію та цукровий діабет. Вона діяла за дев'ятьма дженериками. Але й досі деяким аптекам держава не компенсувала кошти. Тож програма реімбурсації може бути реалізована виключно за належного фінансування», — каже Володимир Руденко.

Перші кроки легкими не будуть, через три місяці потрібно їх проаналізувати і вдосконалити програму». Альберт Фельдман наголошує: контроль є головною складовою успішної роботи цієї програми. «Об'єктивна система дозволяє чітко відстежувати кількість звернень, реалізованих ліків та прораховувати кошти, які потрібно компенсувати аптеці. Лакуни в такому регулюванні

ВИНИКАЄ СУМНІВ, ЧИ БУДУТЬ МОТИВОВАНІ АПТЕКИ ЗА ОБМЕЖЕНОГО ФІНАНСУВАННЯ БРАТИ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ РЕІМБУРСАЦІЇ

вати ліки, які йому дійсно потрібні й допомагають».

До слова, чиновники МОЗ обіцяли, що цього року в Україні має бути створена Національна закупівельна агенція. Вона стане головним розпорядником бюджетних коштів у медичній сфері, перебравши на себе роль посередника між державою, надавачами медичних послуг та громадянами. Це відомство мусить виконувати контролюючі функції, зокрема, в рамках реімбурсації ліків. Та окрім балачок про створення такого органу справа далі не йде.

«Реімбурсація працюватиме ефективно, коли вона буде коор-

приведуть до корупції, збагачення певних груп, які зможуть використати недоліки цієї системи».

Реімбурсація стартує без запровадження електронних реєстрів пацієнтів.

«А вони необхідні для ефективного менеджменту як цієї програми, так і інших новацій, які запроваджує МОЗ, — зауважує Стефанишина. — А вже наразі в Україні не ведеться жодного ефективного обліку пацієнтів, окрім хворих на СНІД. При Міністерстві охорони здоров'я працює група, що розробляє систему електронного управління у сфері охорони здоров'я E-Health. І лише з квітня будуть потроху займатися створенням електронних реєстрів, паралельно із запровадженням системи реімбурсації. Пацієнти приходять за ліками, їх вносять до бази, яку потім планують електронізувати», — розповідає Стефанишина.

Окрім усього, для запровадження реімбурсації в Україні мають бути уніфіковані протоколи діагностики і лікування.

«У законопроекті «Про державні фінансові гарантії щодо надання медичних послуг» прописано, що Україна має перейти на міжнародні протоколи лікування. Цей документ ще не розглядає профільний комітет з охорони здоров'я. Невідомо також, чи підтримає його Верховна Рада», — зауважує Стефанишина.

Вікторія ЧАЙКА

ДУМКА ЕКСПЕРТА

«Запроваджуючи стару систему реімбурсації, чиновники МОЗ наступають на ті самі граблі»

Альберт ФЕЛЬДМАН, директор Українсько-ізраїльського інституту імені Голди Меір:

«Україна абсолютно не готова до ефективного запуску програми реімбурсації ліків. Сьогодні лише аптечна мережа сприймає це нововведення більш-менш позитивно. А вже в аптеках за рахунок цього хочуть збільшити попит на певні лікарські засоби і розраховують, що держава компенсуватиме їм кошти.

Без електронного обліку пацієнтів та виписаних лікарями рецептів матимуть місце ті чи інші зловживання. Наприклад, можливий витік ліків, з придбанням яких вирішила допомогти держава, на вторинний приватний ринок, їх перепродаж тощо. Тобто це перетвориться на метод збагачення окремих людей, які за допомогою певних схем перетягнуть державні кошти до власних кишеней.

Найбільше дивує те, що чиновники МОЗ нині наступають на ті самі граблі. А вже кілька років тому в пілотних регіонах на експериментальному рівні намагалися запровадити аналогічну систему компенсації вартості ліків для діабетиків та гіпертоніків. Проте вона провалилася — залишились невдоволені і люди, і аптеки, та й самі лікарі не розглядали цю програму як спосіб подолання дефіциту препаратів для своїх пацієнтів. І тепер, не проаналізувавши помилок, запроваджують ще один проєкт!

По за сумнівом, українців необхідно забезпечувати безкоштовними ліками, але для цього є ефективніші методи, які були відпрацьовані в інших країнах. До прикладу, в поліклінічних закладах, де відбувається первинний прийом пацієнтів, відкриваються аптечні пункти, і лише там можна отримати безкоштовні ліки із затвердженого списку. Ці аптеки керуються не якимось міфічним центром, а безпосередньо головними лікарями поліклінік. Вони відповідають за розподіл ліків між пацієнтами, контролюють виписані рецепти. Жодні інші аптеки поза поліклінічною мережею не беруть участі у цій програмі. Так забезпечується ефективний контроль і відсутність корупційних складових».

БАЗОВІ ЛІКИ ЗА ПЕВНОЮ КАТЕГОРІЄЮ ЗАХВОРЮВАНЬ МОЖУТЬ СПЕЦІАЛЬНО ВИЛУЧАТИ З АПТЕЧНИХ МЕРЕЖ, ЩОБ ПРОПОНУВАТИ ЛЮДЯМ ДОРОЖЧІ ПРЕПАРАТИ З ДОПЛАТОЮ

(середню ціну на препарат у найближчих п'яти країнах).

«Формула, за якою відштовхуються від найдешевшої діючої речовини, є вкрай сумнівною, — каже «ВВ» директор Українсько-ізраїльського інституту імені Голди Меір Альберт Фельдман. — По-перше, такі дженерики є найменш ефективними, їх можуть виробляти компанії з неідеальним реноме на міжнародному

Він зауважує: системи відшкодування вартості ліків практикують у багатьох країнах світу. Але вони успішні, лише якщо в державі діє страхова медицина, є гарантування оплати ліків через страхові фонди.

«У нас, на жаль, навчають кататися на велосипеді без самого велосипеда. Та й загалом система реімбурсації в інших країнах працює інакше. Держава компенсує не найдешев-

динуватися на національному рівні, — зазначає Ольга Стефанишина. — А поки що кожна область має вирішити, як керувати цією системою. Швидше за все, в різних регіонах виникнуть свої проблеми. Варто зауважити: якщо пацієнти стикнуться із зловживаннями з боку лікарів чи фармацевтів, вони можуть звернутися на «гарячу лінію», зателефонувавши за номером 1545.

Иск России к Украине о возвращении кредита в 3 млрд долларов, выданного правительству Януковича, будут рассматривать по ускоренной процедуре. Такое решение на прошлой неделе вынес Высокий суд Лондона. И если одни эксперты говорят, что пока рано говорить об исходе дела, то другие склоняются к мысли, что английский суд обяжет Украину вернуть РФ долг. Существует также мнение, что нам следовало раньше рассчитаться по этому кредиту, тогда бы мы не ввязались в политическую авантюру, затеянную РФ еще и на этом поприще.

В конце 2013 года президент России Путин пообещал тогдашнему главе украинского государства Януковичу кредит в размере 15 млрд долларов в виде покупки еврооблигаций. До свержения Януковича Россия успела приобрести евробонды на 3 млрд долларов. Многие назвали этот кредит взяткой, которую Путин дал за отказ Украины от курса на евроинтеграцию.

К мысли о тайных договоренностях в этом деле подталкивает, к примеру, тот факт, что кредит от России получен под сравнительно невысокий процент. Так, если на других внешних рынках заимствования капитала в то время нам могли одолжить деньги под 12% годовых, то РФ дала в долг под 5%.

Есть в той сделке и много других странностей.

«Для финансового рынка нонсенс, что такую большую сумму выпустили одной бумагой. Обычно имеют место раздробленные номиналы, — отмечает директор Международного фонда Блейзера Олег Устенко. — В договоре о размещении еврооблигаций, кроме того, прописано, что РФ имеет право потребовать досроч-

ДОЛГ ЯНУКОВИЧА: Россию ждет пиррова победа?

цу ряд преимуществ, — говорит Устенко. — Это и скорость процесса, и его непубличность. К тому же по решению арбитражного суда деньги с заемщика списать намного легче. Но российские чиновники подали документы в Высокий суд Лондона. Из этого можно сделать вывод, что им нужна была дополнительная публичность, их не так волновало получение денег, как желание привязать своего заемщика к себе. Очевидно, таким образом они пытаются решать более глобальные вопросы неэкономического характера», — считает Устенко.

Позиция РФ в суде формируется на том, что этот долг является суверенным: мол, 3 млрд долларов были взяты из квазисуверенного фонда РФ (фонда благосостояния).

надежность такого финансового инструмента, как еврооблигации. Хотя окончательного вердикта в ближайшие месяцы не следует ожидать, — считает Бортник, добавляя, что шансы выиграть апелляцию в этом деле равны 30%.

В свою очередь член Экономического дискуссионного клуба Олег Пендзин не уверен, что окончательное решение будет для нас неутешительным.

«В отличие от других стран, в том числе Украины, в Британии отслеживают чистоту правосудия в собственных судах. И удовлетворение того или иного ходатайства сторон никоим образом не означает чьей-либо заинтересованности в конечном результате процесса. Это высокое правосудие, политически незаангажированное. Пока не будут рассмотрены все стороны дела, суд не вынесет своего решения. А оно может быть совершенно неожиданным, например, требования истца могут удовлетворить частично», — говорит Пендзин.

Устенко отмечает: если нам придется выплачивать российский долг в этом году, это очень сильно ударит по украинской экономике.

«Соотношение объема нашего государственного долга к ВВП сейчас составляет 81%. Причем за обслуживание государственных и гарантированных государством займов Украина платит огромную сумму, которая равна 5,5% от ВВП. Золотовалютные резервы формально сейчас составляют 15,5 млрд долларов. Но реально мы можем пользоваться 4–5 млрд долларов, остальные 10 млрд лежат в качестве страховки того, что мы дальше будем делать проплаты по уже существующим долгам. Минимальная потребность во внешнем финансировании в этом году — 5 млрд долларов. Если допустить, что нам придется погасить российский кредит, потребность в валюте возрастет. Кроме того, возникнет сильное девальвационное давление на гривню, отток капитала, раскрутка инфляции и другие негативные тенденции», — говорит Устенко.

Он добавляет, что российский долг ежедневно обходится нам в 20 млн гривен, причем выплаты возрастают за счет процентов.

«Кроме этого, по реструктуризованным ранее займам каждый день мы платим почти 90 млн гривен», — говорит Устенко.

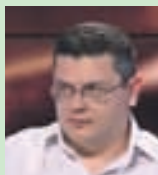
Однако, по его мнению, в проигрыше Украины дела по «долгу Януковича» могут быть и плюсы: «Если решение лондонского суда будет вынесено в пользу РФ, она его признает. Но нельзя соглашаться с вердиктом одного международного суда и не признавать решение другого. В этом контексте следует напомнить, что Высокий суд Лондона — не единственная международная инстанция, в которой Украина судится с РФ».

Кира ВИНОГРАДОВА

МНЕНИЕ ЭКСПЕРТА

«Проиграли или все-таки выиграли?»

Александр МЕРЕЖКО,
профессор Киевского
национального
лингвистического
университета,
доктор юридических наук:

«Исходя из последнего решения Высокого суда Лондона, Украина, очевидно, проиграет дело по «долгу Януковича» и должна будет погасить кредит РФ. Но вот какая интересная штука получается. Протицирую несколько изумительных пассажей из решения английского суда. В документе говорится: «Украина выступила с сильной позицией относительно того, что экономическое давление, примененное со стороны России..., вместе с угрозами, привели к решению Кабмина не подписывать Соглашение об ассоциации с ЕС на Вильнюсском саммите 28 ноября 2013 года, а вместо этого принять российскую экономическую помощь».

То есть английский суд признает, что Россия использовала в отношении Украины экономическое давление. Уже не мало, поскольку может рассматриваться как нарушение обязательств России по отношению к Украине.

Кроме того, суд признает, что экономическое давление России и его «эффекты» имели «глубокие последствия» для нашего государства. «Украина может выдвигать сильный аргумент относительно того, что экономический эффект военных действий со стороны России в Крыму и восточной Украине состоит в том, что возможность государства выполнять свои обязательства по облигациям сильно ограничена», — отмечается в решении суда.

Просто изумительный пассаж! Английский суд, по сути, признает, что Россия совершила акт вооруженной агрессии в Крыму и на востоке Украины. То есть нарушен основной принцип международного права — неприменение силы в международных отношениях. Стало быть, суд признал тем самым факт нарушения Россией Устава ООН. Одним словом, получается, что экономически Украина проиграла, и ей, скорее всего, придется выплатить полученные Януковичем деньги. Однако в политическом плане — выиграла: английский суд признал факты агрессии России против Украины в Крыму и на Донбассе. А это стоит гораздо дороже, чем 3 млрд.

Теперь посмотрим, какова будет реакция РФ. Ей придется принять решение, вынесенное, на первый взгляд, в ее пользу, а по сути — в пользу международно-правовой позиции Украины».

ЗА ОБСЛУЖИВАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННЫХ И ГАРАНТИРОВАННЫХ ГОСУДАРСТВОМ ЗАЙМОВ УКРАИНА ПЛАТИТ ОГРОМНУЮ СУММУ, КОТОРАЯ РАВНА 5,5% ОТ ВВП

ного возврата кредита. Это могло произойти в случае, если соотношение объема долга к ВВП Украины превысит 60%, хотя в то время этот показатель не превышал 45%. И если в Украине тогда даже не могли предположить, что экономика упадет до такого уровня, то в Москве, видимо, это казалось логичным».

В феврале 2015 года соотношение объема долга к ВВП превысило отметку в 60%. То есть РФ уже тогда могла потребовать от Украины расчета. Но российская сторона этого не сделала, очевидно, намереваясь продолжать политическую игру.

«Хотя именно в тот период украинскому правительству следовало погасить кредит. Вместо этого России было предложено прибегнуть к обширной программе по реструктуризации украинских долгов, которая, к слову, прошла для нас крайне невыгодно. И хотя с финансовой стороны Россия в этом случае бы выиграла — она получала бы 8% годовых за обслуживание долга, наш горе-сосед на это не пошел», — говорит Устенко.

30 декабря 2015 года истек срок, когда Украина должна была вернуть 3 млрд долларов. Но украинское правительство объявило о моратории на выплату «долга Януковича». После этого в РФ заявили о намерении обращаться по этому делу в международные судебные инстанции. Поскольку еврооблигации были размещены через Ирландскую фондовую биржу, Россия могла подать иск либо в Лондонский арбитражный суд, либо в Высокий суд Лондона.

«Такого рода споры целесообразно решать в Лондонском арбитраже, поскольку он дает ист-

Позиция Украины базируется на следующих аргументах. Во-первых, мы настаиваем, что Россия дала кредит в обмен на отказ Украины от Соглашения об ассоциации с ЕС. Во-вторых, правительство Януковича нарушило закон о бюджете, где был указан лимит займов на год. В-третьих, дальнейшие действия России — аннексия Крыма, разжигание войны на востоке нашей страны — дают основания его не выплачивать.

В течение 2016 года дело по «долгу Януковича» находилось в подвешенном состоянии. И вот в конце марта судья Вильям Блер заявил: «Как бы то ни было, это иск о выплате за долговые инструменты, против которого, как решил суд, нет оправдательной защиты».

Судья подчеркнул, что дело будет рассмотрено по ускоренной процедуре, и что в любом случае Украина будет иметь право на апелляцию.

«Следует напомнить, что в 2015 году Наталия Яреско сделала фатальное заявление, — говорит Устенко. — Глава финансового ведомства Украины на Международном Давосском форуме сказала, что мы признаем этот долг. Какие иллюзии можно было после этого питать? С высокой долей вероятности можно сказать, что мы проиграем. 3 млрд долларов пойдут к оплате, хотим мы этого или нет».

Директор Украинского института анализа и менеджмента политики Руслан Бортник отмечает: рассмотрение дела по ускоренной процедуре повышает риск неутешительного для нас исхода.

«Нужно также учитывать, что, приняв решение в пользу Украины, суд поставит под вопрос

Апрель ознаменуется третьей годовщиной гибридной войны России на востоке Украины — трагедии, которой не видно конца и которая уже унесла жизни более 10 тысяч украинцев.

Конфликт опустошил и трансформировал Украину настолько, что последствия трагедии будут проявляться еще десятилетиями. Но крайне важен тот факт, что он также принес мало пользы для Российской Федерации, оставив след из нанесенных себе же ран. Тайная война президента РФ Владимира Путина погубила российскую экономику, изолировала Россию на международной арене, активизировала альянс НАТО и ввергла Кремль в эскалацию конфронтации с Западом, в которой он не может реально рассчитывать на победу.

Тем не менее Москва не ищет выхода из сложившейся ситуации. Напротив, недавно Кремль объявил о решении признать паспорта, выданные сепаратистами, что практически означает отказ отступить. Почему российский лидер настолько готов согласиться с растущей ценой его катастрофической политики в отношении Украины?

На первый взгляд, упорная решимость Путина бросает вызов всякой логике. В конце концов попытка России разделить Украину не оправдалась. Это было очевидно уже к лету 2014 года, когда народные восстания в под-

ПУТИН — ЗАЛОЖНИК СОБСТВЕННОЙ ГИБРИДНОЙ ВОЙНЫ

империализма и слишком хорошо знает, что может произойти, если он попытается загнать зверя в клетку. До сих пор простые россияне соглашались с трудностями последних трех лет, но это стало возможным только благодаря регулярным дозам шовинизма. Уже есть признаки того, что эйфория, порожденная за-

вал свою убежденность в том, что украинцы и русские — «один народ», то есть что украинцы являются составной частью более крупного, управляемого Москвой «русского мира».

Поэтому кремлевские политики смотрят на демократическую и европейскую Украину с нескрываемым ужасом. Если украинская революция будет успешной, то тогда в России произойдет аналогичное восстание. Кремль всегда считал, что европейская демократия чужда русскому народу. Появление демократической и процветающей Украины аннулирует этот аргумент. Демократия окончательно преодолела бы последний великий цивилизационный разрыв на континенте, не оставив больше никаких оправданий для Кремля.

Путин понимает, какими будут последствия успешной истории Украины. Он должен также отдавать себе отчет в том, что теперь он стал заложником гибридной войны, которую сам инициировал, но в которой больше не может побеждать. Вместо этого ему приходится вести войну на истощение, в которой проигрывают все. Россия и дальше будет находиться в авторитарной изоляции, стремясь подорвать западные институты и удержать нестабильность в Украине.

Единственный выход из этого мрачного положения в регионе состоит в том, чтобы Запад резко увеличил финансовую, дипломатическую и военную поддержку Украине.

Путин не является рациональным партнером, стремящимся к урегулированию путем

ХОЗЯИНУ КРЕМЛЯ ПРИХОДИТСЯ ВЕСТИ ВОЙНУ НА ИСТОЩЕНИЕ, В КОТОРОЙ ПРОИГРЫВАЮТ ВСЕ. РОССИЯ И ДАЛЬШЕ БУДЕТ НАХОДИТЬСЯ В АВТОРИТАРНОЙ ИЗОЛЯЦИИ, СТРЕМЯСЬ ПОДОРВАТЬ ЗАПАДНЫЕ ИНСТИТУТЫ И УДЕРЖАТЬ НЕСТАБИЛЬНОСТЬ В УКРАИНЕ

держку российской интервенции, на которые рассчитывал Кремль, не вспыхнули на востоке и юге Украины. Столкнувшись с гражданской армией украинских добровольцев и населением, внезапно объединенных общей оппозицией к кремлевской агрессии, планы гибридного вторжения Путина начали рушиться. Только крупномасштабное вмешательство российской армии помогло Москве сохранить плацдарм на Донбассе. Это привело к первым мирным соглашениям в сентябре 2014 года.

В тот момент многие ожидали, что Путин начнет переговоры о возможном урегулировании ситуации. Но он не сделал ничего подобного. Вместо этого Россия удерживает конфликт в тени, надеясь, что Запад в конце концов потеряет интерес или сама Украина рухнет под тяжестью внутренних распрей.

Ни одна из этих перспектив не материализовалась. Режим евроатлантических санкций оказался удивительно долговечным, в то же время Украина остается непоколебимой в своем решении противостоять России, несмотря на различные проявления политического хаоса и продолжающуюся коррупцию.

Даже геополитические потрясения, такие как голосование в Великобритании в пользу Брексита и избрание Дональда Трампа президентом Соединенных Штатов, не смогли изменить общую картину. Отсутствие какого-либо очевидного ослабления западной решимости должно было создать благодатную почву для дипломатического решения, но ситуация в оккупированной Восточной Украине, похоже, движется в обратном направлении. Замороженный конфликт теперь выглядит наиболее вероятным сценарием, оставляя Россию и западный мир в ловушке долгосрочной конфронтации, а Украину — в центре событий.

На самом деле у Путина, вероятно, гораздо меньше возможностей для маневра, чем могут себе представить многие наблюдатели. Он в настоящее время оседлал тигра российского

захватом Крыма, уходит. Отступление из Восточной Украины в соответствии с Минскими соглашениями может вызвать бурную реакцию, которая чревата свержением режима.

Есть также практические проблемы. Прекращение оккупации Донбасса открыло бы этот регион для украинских властей, агентств по оказанию помощи и международных средств массовой информации. Они столкнулись бы с ландшафтом, усеянным свидетельствами военных преступлений России, и населением, которое пускай даже частично было бы готово продемонстрировать свою

ТАЙНАЯ ВОЙНА ПУТИНА ПОГУБИЛА РОССИЙСКУЮ ЭКОНОМИКУ, ИЗОЛИРОВАЛА РФ НА МЕЖДУНАРОДНОЙ АРЕНЕ, АКТИВИЗИРОВАЛА НАТО И ВВЕРГЛА КРЕМЛЬ В ЭСКАЛАЦИЮ КОНФРОНТАЦИИ С ЗАПАДОМ, В КОТОРОЙ ОН НЕ МОЖЕТ РЕАЛЬНО РАССЧИТЫВАТЬ НА ПОБЕДУ

лояльность к Украине, рассказав о реалиях оккупации. Отрицание Кремля своего прямого присутствия на Донбассе давно завоевало презрение международного сообщества, но это было бы совсем другое дело: разрушения, пытки и массовые захоронения тайной войны Путина смог бы увидеть весь мир.

Но даже решения этих трудных вопросов было бы недостаточно для завершения войны. На самом деле отказ Путина от компромисса связан с его страхом перед подлинно независимой Украиной и неприятием статуса-кво, приобретенного ею в 1991 году. Для Путина, как и для очень многих русских, Украина не является отдельной страной. Он неоднократно высказы-

переговоров. Он диктатор с нулевой суммой, попавший в нисходящую спираль гибридных боевых действий, чье выживание зависит исключительно от неудачи его врагов. Если он не столкнется с подавляющей мощью демократического мира, он будет продолжать нынешний конфликт до самой своей смерти.

Прямого военного противостояния с Россией и дальше допускать нельзя, но западные лидеры должны понять, что до тех пор, пока они не проявят необходимую коллективную решимость, для них будет существовать проблема в лице Путина.

Питер ДИКИНСОН,
Atlantic Council, США

Российские власти заключают крымских татар в психиатрические больницы

С момента аннексии Крыма многие татарские активисты, выступающие против российской оккупации, были арестованы, подвергнуты жестокому обращению и заключены в тюрьму или психиатрические учреждения.

«За последнее время число таких случаев в отношении крымских татар и украинских активистов, которые выступают против аннексии, значительно возросло», — говорит голландский правозащитник и политолог Роберт ван Ворен.

Известный крымский адвокат Эмиль Курбедин сообщил, что в период с декабря по март десять крымских активистов насильно отправили в психиатрическую больницу. Четверо из них остались там, их поместили в палаты с пациентами, страдающими тяжелыми психическими расстройствами. Остальных шестерых перевели в тюрьму.

«Некоторые из них пребывают в изоляции, им отказывают в удовлетворении основных потребностей, например в доступе в туалет. Активистов допрашивают об их предполагаемой причастности к «экстремизму» и об отношении к российской власти. Они также лишены права разговаривать со своими родными или встречаться со своим адвокатом один на один, без присутствия охранника. Все это противоречит международному праву», — сказал Курбедин.

Все крымские активисты были арестованы по подозрению в причастности к организации «Хизб ут-Тахрир», которую Россия объявила террористической группировкой.

Как утверждает Харьковская правозащитная группа (ХПГ), нет доказательств того, что организация связана с терроризмом, и нет никаких доказательств того, что арестованные были участниками этой группировки.

Российская правозащитная организация «Мемориал» назвала крымских активистов, находящихся под стражей, политическими заключенными.

В новом отчете, представленном украинской правозащитной группой «КрымSOS», утверждается, что с момента аннексии полуострова было похищено — предположительно, российскими властями — 43 татарских активиста. Из них 18 пропали без вести и шесть были найдены мертвыми.

В последние десятилетия советской эпохи психиатрия использовалась для наказания диссидентов. При президенте России Владимире Путине вернулись различные случаи карательной психиатрии, что заставило многих поверить в возвращение практики советских времен.

Мадлен РОАШ,
The Guardian, Великобритания
(Материал печатается
с сокращениями)

ПО ДАННЫМ
ПРАВозащитной группы
«КРЫМСOS», С МОМЕНТА
АННЕКСИИ ПОЛУОСТРОВА
БЫЛО ПОХИЩЕНО
43 ТАТАРСКИХ АКТИВИСТА.
ИЗ НИХ 18 ПРОПАЛИ
БЕЗ ВЕСТИ И ШЕСТЬ БЫЛИ
НАЙДЕНЫ МЕРТВЫМИ

В гостях у Кевина

Режиссер М. Найт Шьямалан, известный по картинам «Знаки», «Неуязвимый» и «Шестое чувство», любит братья за непростые задачи, играть со зрителем и держать его в напряжении до последней минуты. Загадки — его конек. Вот и сейчас Шьямалан решил нас удивить, представив свою новую картину под названием «Сплит».

Согласно сюжету, трех девушек — Кейси (Аня Тейлор-Джой), Клэр (Хейли Лу Ричардсон) и Маршу (Джессика Сула) — прямо с парковки похитил некий Кевин (Джеймс Макэвой). Он поместил их в закрытую комнату в каком-то подвальном помещении. В процессе общения с похитителем девушки узнают, что он психически больной человек с расстройством идентичности: в его сознании живет двадцать три личности. При этом самого Кевина непроявленные «гости» давно подавили. Главенствуют внутри главного героя трое: Патриция, Деннис и Хедвиг. Условно их можно назвать безобидными, однако все они ждут появления двадцать четвертой личности. И уж этот товарищ наверняка опасен!

Тем временем девушки пытаются перехитрить маньяка и вырваться на свободу, но традиционно у них ничего не получается. Иначе бы фильма не было! Параллельно нам показывают, как главный герой общается со своим психиатром — доктором Флетчер (Бетти Бакли). Женщина начинает догадываться, что ее пациент причастен к чему-то ужасному.

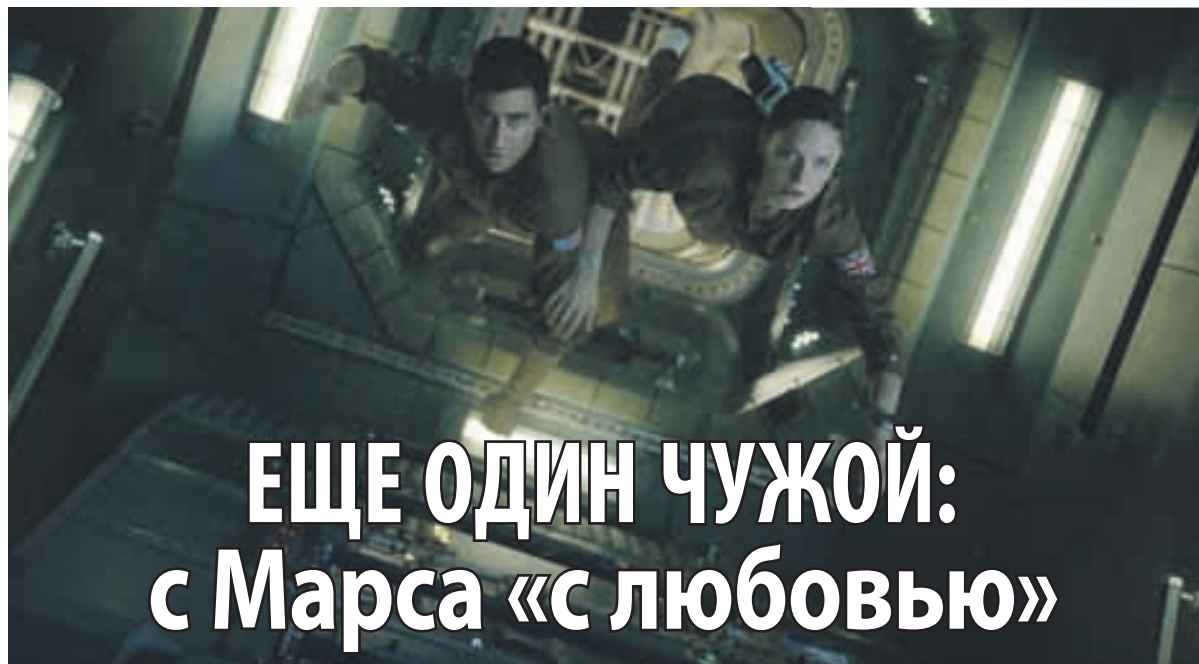
Изначально на роль Кевина рассматривали Хоакина Феникса (режиссер работал с этим актером в картинах «Знаки» и «Таинственный лес»). Однако по неизвестным причинам он не смог участвовать в проекте. Далее выбор пал на Джеймса Макэвоя, который, кстати, ранее уже

играл персонажа, страдающего прогрессирующей шизофренией, в фильме «Грязь» 2013 года. Этот опыт очень сильно помог актеру, ведь времени на подготовку к работе у него практически не было. И Макэвой действительно безупречно справился со своей задачей. Остальные актеры были скорее статистами.

М. Найт Шьямалан задумал идею фильма еще пятнадцать лет назад. Режиссер давно интересовался тем, как работает мозг людей, страдающих диссоциативным расстройством идентичности. Он написал набросок сценария, но затем отложил его в долгий ящик. А несколько лет назад решил, что пора вернуться к этой работе.

Впрочем, триллер у него получился достаточно мрачный и не слишком захватывающий. Повороты сюжета тут уж очень предсказуемые, персонажи заштампованные. Это вам не «Шестое чувство», где также описаны взаимоотношения психиатра и маленького пациента. И если бы не Джеймс Макэвой, то и смотреть ленту не было бы никакого смысла.

Кстати, буквально на две секунды в самом конце фильма появляется Брюс Уиллис. Таким образом режиссер решил связать свои картины «Сплит» и «Неуязвимый». Так что вполне возможно, что в этой истории поставлено многоточие, а вовсе не точка! И тут уже становится интересно...

ЕЩЕ ОДИН ЧУЖОЙ: с Марса «с любовью»

В 1979 году на большие экраны вышел знаменитый фантастический ужастик Ридли Скотта «Чужой». Далее последовала целая череда продолжений, которые снимали Джеймс Кэмерон, Дэвид Финчер, Жан-Пьер Жене... А еще тот же Скотт создал два спин-оффа — «Прометей» и «Чужой: Завет» (премьера состоится в мае). Казалось бы, вполне достаточно фильмов, повествующих о том, как инопланетные твари вселяются в людей и угрожают существованию жизни на нашей планете. Оказывается, что нет. Так, совсем недавно вышел фильм «Жизнь» режиссера Даниэля Эспиносы, рассказывающий еще одну аналогичную страшилку. Но зачем?

Итак, группа исследователей с международной космической станции обнаруживает жизнь на Марсе. О своей находке астронавты немедленно докладывают на Землю. Там просто в восторге от новости о том, что во Вселенной мы не одни.

кино явно с прицелом на сиквел как минимум и на триквел как максимум. Впрочем, не стоит оставлять надежды на то, что больше мы никогда не увидим Келвина, потому как фильм уже провалился в американском прокате.

Келвин, несмотря на свою агрессивность, был вовсе не страшным.

Кстати, создатели «Жизни» уж очень хотели выделиться и сотворить такого инопланетянина, которого в кино еще не показывали. Мол, никаких зеленых человечков и монстров! Вот и решили за образец новой формы инопланетной жизни взять слизняка.

На самом деле, глядя на Келвина, возникало одно-единственное желание: чтобы он быстрее со всеми разделался, да и про режиссера не забыл. А если серьезно, то абсолютно не ясно, какие цели преследовал Даниэль Эспиноса, снимая этот фильм. Он намеревался переплюнуть первоисточник? Внести нечто новое в жанр? Поразить спецэффектами? Напугать зрителя?

Между тем у него не вышло снять ни завораживающую фантастику, ни

СОЗДАВАЛИ КИНО ЯВНО С ПРИЦЕЛОМ НА СИКВЕЛ КАК МИНИМУМ И НА ТРИКВЕЛ КАК МАКСИМУМ. ВПРОЧЕМ, НЕ СТОИТ ОСТАВЛЯТЬ НАДЕЖДЫ НА ТО, ЧТО БОЛЬШЕ МЫ НИКОГДА НЕ УВИДИМ КЕЛВИНА, ПОТОМУ КАК ФИЛЬМ УЖЕ ПРОВАЛИЛСЯ В АМЕРИКАНСКОМ ПРОКАТЕ

ТРИЛЛЕР У М. НАЙТА ШЬЯМАЛАНА ПОЛУЧИЛСЯ ДОСТАТОЧНО МРАЧНЫЙ И НЕ СЛИШКОМ ЗАХВАТЫВАЮЩИЙ. ПОВОРОТЫ СЮЖЕТА ТУТ УЖ ОЧЕНЬ ПРЕДСКАЗУЕМЫЕ, ПЕРСОНАЖИ ЗАШТАМПОВАННЫЕ

Тем временем найденную живую клетку помещают в стерильный бокс в лаборатории и начинают за ней наблюдать. Инопланетному существу даже имя дают — Келвин. Малыш быстро растет и кажется абсолютно дружелюбным и безобидным. Но в один не очень прекрасный день Келвин как с цепи срывается и начинает убивать членов экипажа одного за другим. Само же существо уничтожить практически невозможно. Так что на протяжении почти всего фильма зрители будут наблюдать за доганылками-убегалками в декорациях космического корабля. Победить злого монстра астронавтам не удастся, и тот попадет на Землю. Все. Конец.

На самом же деле это далеко не завершение истории. Ведь создавали

Главные роли в картине исполнили Хироюки Санада, Райан Рейнольдс, Ребекка Фергюсон, Джейк Джилленхол, Ольга Дыховичная, Эрион Бакаре и другие. Понятное дело, что главные звезды этого муву — Рейнольдс и Джилленхол. И если последний отыграл до финала, то на Райана Рейнольдса просто денег не хватило, и его «убили» еще в самом начале. Достаточно сложно понять, для чего этот перспективный актер согласился играть в таком третьесортном кино. Ему, в отличие от Джилленхола, который то и дело занимается творческими экспериментами, есть что терять.

Об остальных актерах и говорить не хочется. Играли они тоскливо и уныло. Персонажи в принципе были прописаны поверхностно и небрежно. Да и

крепкую драму, ни душераздирающий ужастик... Тему «ящика Пандоры» он вроде как и раскрыл. Но для чего все это было? Шестьдесят три миллиона долларов (бюджет фильма) можно было потратить с куда большей пользой.

«Мы хотели снять фильм, действие которого происходит не через сотню лет в далеком будущем. Мы хотели, чтобы лента оставляла послевкусие фантастического факта, а не фантастического вымысла», — рассказывает продюсер Дана Голдберг.

Однако послевкусия не остается абсолютно никакого.

«Умное. Сильное. Бездушное» — таков слоган картины. Унылое, слабое, бездушное — вот краткая характеристика всего фильма.

Страницу подготовила Евгения ПРОРЫВАЙ

Главный редактор — Анна СПИВАК, ответственный секретарь — Алексей СОКУР

Свидетельство о госрегистрации КВ №21058-10858 ПР от 14.11.2014 г.

Редакция: г. Киев, бул. Леси Украинки, 26

Пишите по адресу: ООО «Структура ИТ», а/я 155, г. Киев, Украина, 04080

Учредитель и издатель: ООО «Структура ИТ» Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газета отпечатана ООО «Мега-Полиграф» 04073 г. Киев, ул. Марка Вовчка, 12/14

Заказ № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Тираж 87 138 экз.

Рекомендованная цена 2 грн. 30 коп.

Подписной индекс: 23115

При использовании публикаций ссылка на газету «ВВ» обязательна.

Ответственность за содержание рекламных материалов несет рекламодатель.